СЕЛО РАКЕВО, ОБЩИНА КРИВОДОЛ, ОБЛАСТ ВРАЦА
*e-mail: info-602086@edu.mon.bg, тел: 0877161268*

**УТВЪРДИЛ:**
**ДИРЕКТОР**
**ИЛИАНА ГЕОРГИЕВА**
**Заповед :№РД-05-717/09.09. 2025г.**

# ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ в Основно училище „Васил Левски” с. Ракево

Етичният кодекс е изготвен на основание чл. 175, ал. 1, 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование и актуализиран е от представители на педагогическия съвет определени на ПС №12 от 05.09.2025г., представители на обществения съвет и на ученическото самоуправление. Актуализацията е прието на общо събрание от №12 от 09.09.2025г.

Училищната общност в ОУ „Васил Левски", село Ракево включва: учителите/служители, учениците и родителите (настойници).
Настоящият етичен кодекс представя стандартите за етично поведение на горепосочените страни и урегулира нормите във взаимоотношенията: ученик-ученик; ученик-учител/служител; учител/служител-учител/служител; учител/служител-родител (настойник) и е в съответствие със Закона за закрила на детето, с Етичния кодекс на работещите с деца, утвърден от Националния съвет за закрила на детето и с конвенцията на ООН за правата на детето. Регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение.

1. Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел - по-добро образование.
2. Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището.
3. За всеки работещ в училището е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.
4. Детството е изключително важен период от живота на човека.
5. Семейството е най-естествената среда за развитието на ученика.
6. Всеки ученик притежава неповторима уникалност и стойност.
7. На всеки ученик е гарантирано правото на: свобода на изразяване на мнение; свобода на мисълта, съвестта и религия; формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно;
8. Етичният кодекс има за цел:

- Да представи основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
- Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност. Да насочи поведението и подпомогне работещите с деца в решаването на етични казуси, които срещат в своята практика.
- Да очертае моралните отговорности на работещите с деца към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

## РАЗДЕЛ I
## ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. (1) Етичният кодекс е създаден на основание чл. 175, ал. I от ЗПУО, утвърждава принципите и ценностите и задава правилата за взаимодействие и общуване, споделяни от училищната общност в ОУ „Васил Левски" с. Ракево и е подчинен на общите принципи в системата на училищното образование:
- единна държавна образователна политика за осигуряване правото на училищно образование;
- ориентираност към интереса и към мотивацията на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик; равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование; хуманизъм и толерантност.

(2) Етичният кодекс на училищната общност е приет от представители на педагогическия съвет, обществения съвет по ред, определен в правилника за дейността на училището.
(3) Етичният кодекс е поставен на достъпно място в училищната сграда - информационното табло. (4) Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.
Чл.2. Членовете на училищната общност в ОУ „Васил Левски" с. Ракево са всички участници в образователния процес съгл. чл.2 ал. 2 от ЗПУО ученици, учители, директор, други педагогически специалисти, родители и членове на семействата и непедагогическия персонал в училище.

Чл.3. Всички членове на училищната общност имат право на училище, в което безопасността и сигурността са най-важни.
Чл.4. Всеки член на общността е отговорен да съдейства и спомага за създаването на благоприятна и стимулираща среда за пълноценно учене и личностно развитие.
Чл.5. Основната цел на Етичният кодекс в ОУ „Васил Левски" е да утвърди принципи и ценности, да формира култура на общуване, споделяна от всички членове на училищната общност.
Чл.6. В своите дейности и взаимоотношения участниците в училищната общност на ОУ „Васил Левски" се ръководят от следните общи принципи:

1. Всеки човек има уникална стойност, която трябва да бъде уважавана и зачитана.
2. Всеки има право на свобода на словото и убежденията, доколкото това не нарушава същото право у другите.
3. 3. Всеки има право на себереализация, доколкото това не нарушава същото право у другите.
4. Всеки има право да защитава своите интереси, доколкото това не противоречи на интересите на общността.
5. Всички членове на общността спазват върховенството на закона и създадените от самата нея правила.

Чл.7. Участниците в училищната общност на ОУ „Васил Левски" приемат и се стремят към следните общи ценности:

- толерантност и разбиране;
- доверие и състрадание;
- уважение и грижа;
- отговорност и лоялност;
- вежливост и коректност;
- честност и справедливост.

Чл.8. Участниците в училищната общност в ОУ „Васил Левски" споделят и работят за спазване на убеждението, че:

1. Образованието е изключително важен период от живота на човека.
2. Семейството е най-естествената среда за развитието на ученика.
3. Всеки ученик притежава неповторима уникалност и стойност.
4. На всеки ученик е гарантирано правото на:

- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религията при спазване на законите на Република България;
- формиране на възгледи и право да ги изразява свободно.

5. Всеки ученик има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
6. Всеки ученик има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
7. Всеки ученик и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
8. Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на ученика.
9. За всеки ученик, попаднало в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.
10. Учениците с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.
11. Работещите с ученици трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

## РАЗДЕЛ II
## ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.9. Учениците от ОУ „Васил Левски" с. Ракево трябва да спазват следните норми на етично поведение:

1. Да познават и спазват приетите правила и реда в училище.
2. Да идват в училище в приличен вид.

3. Да пазят училищното имущество, да се грижат за чистотата в училище и извън него и да опазват околната среда.
4. В училище е строго забранена употребата, държането и разпространението на наркотични вещества, алкохол и електронни цигари (вейп устройства). Нарушаването на тази забрана застрашава здравето на учениците и противоречи на правилата за безопасна и подкрепяща училищна среда. Установените случаи подлежат на незабавни мерки съгласно Закона за предучилищното и училищното образование и вътрешния правилник.
5. Да проявяват себеуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение.
6. Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения.
7. Да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители, родители и други участници в училищната и извънучилищната общност.
8. Да не допускат и да не проявяват насилие и тормоз в общуването си с околните.
9. Да се стремят към разбиране, да проявяват толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин.
10. Да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратяват, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище.
11. Да не се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите.
12. Да се отнасят внимателно и с грижовност към по-малките ученици.
13. Да търсят решение на проблемите, като се обръщат за съдействие към класния ръководител, училищното ръководство, други педагогически специалисти в училище и родителите си.

Чл. 10. Учениците не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители, като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

Чл.11.Учениците, като част от училищната общност, приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи:

1. Да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители.
2. Да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството на други хора ученици или възрастни.
3. Да не публикуват и разпространяват информация за други хора — ученици или възрастни, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер.
4. Да не използват груби и обидни думи и особено заплахи към други хора — ученици или възрастни.
5. Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове с неизвестно съдържание, които нямат връзка с учебния процес, без знанието и разрешението на родителите или учителите.
6. Да не отговарят на запитвания на непознати лица в интернет, да не създават контакти с тях, да не се срещат с тях и непременно да уведомяват родителите си или учителите за всеки подобен случай.
7. Да не публикуват и да не споделят в интернет пространството каквато и да е лична информация, на който и да е сайт без позволение на родител. /Личната информация включва име, ЕГН, адрес, телефонен номер, години, училище и др./
8. Да не публикуват свои снимки в интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител.
9. Да не отварят или отговарят на имейл от непознат адрес и задължително да информират родителите си за получаването на такъв имейл.
10. Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или с учители.

Чл.12. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците могат да подават устни сигнали до класния ръководител и директора, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените длъжностни лица правят проучване на случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните, като

предприемат мерки за отстраняване на нарушението и/или налагане на санкции съгласно Правилника за дейността на училището.

Чл.13. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до Етичната комисия на ОУ „Васил Левски", когато тези нарушения са извършени от възрастен - учител, служител или друг родител. Етичната комисия, съгласно регламента си за работа, взема отношение по случая.

## РАЗДЕЛ III
## ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл.14. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, педагогическите специалисти имат следните етични отговорности към учениците:

1. Да основават практиката си на съвременните научни познания за развитието на индивидуалните способности на всеки ученик.
2. Да се разбира и уважава уникалността на всеки ученик.
3. Да работи винаги в най-добрия интерес на ученика.
4. Да се има предвид специфичната уязвимост на всеки ученик.
5. Да повишават своята професионална квалификация, с което да увеличат възможностите за предоставяне на модерно и качествено образование на своите ученици.
6. Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическо развитие на учениците.
7. Да подкрепят правото на ученика за свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
8. Да изслушват учениците и да се отзовават на молбите им за помощ и съдействие както по отношение на учебния процес, така и по отношение на проблеми в общуването с другите участници в училищната общност.
9. Да не провеждат уроци срещу заплащане от името и за сметка на учениците, на които преподават в училище.
10. Да не задължават под никаква форма учениците да участват в мероприятия и дейности. от които учителите имат материална изгода.
11. Да осигуряват на учениците със специални образователни потребности равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
12. Да не дискриминират учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.
13. Да познават и изпълняват задълженията си по Закона за закрила на детето и училищния Механизъм за противодействие на тормоза и насилието сред учениците.
14. Да разпознават симптомите на насилие над ученик — физическо, вербално, емоционално, сексуално и малтретиране или занемаряване и да осъществяват превенция на тормоз и насилие както и дейности за преодоляване на проблемното поведение.
15. Да познават и спазват законите и процедурите, защитаващи ученика от насилие.
16. При съмнение за малтретиране да уведомяват органите за закрила на детето и да следят дали са предприети необходимите мерки.
17. Когато друго лице изкаже подозрения за насилие върху ученик, да му окажат пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на ученика.
18. При сигнал за действия и ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученика, имат моралната и законова отговорност да информират органите за закрила на детето и да следят дали са предприети необходимите мерки.
19. В системата на училищното образование се забраняват действия, свързани със:

- налагането на идеологически и/или религиозни доктрини;
- осъществяването на политическа и партийна дейност;

- извършване на пропаганда, популяризиране или подстрекаване по какъвто и да е начин, пряко или косвено, на идеи и възгледи, свързани с нетрадиционна сексуална ориентация и/или определяне на полова идентичност, различна от биологичната.

20. В системата на предучилищното и училищното образование идеологии, доктрини и системи от възгледи и идеи се изучават с цел формиране на национално самочувствие, патриотичен дух и родолюбие учениците и при спазване на държавните образователни стандарти и на учебните програми.

Чл.15. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионални си задължения, педагогическите специалисти имат следните морални отговорности към семейството:

1. Да зачитат достойнството на всяко семейство, неговата култура, обичаи, език и убеждения.
2. Да зачитат ценностите на семейството и правото му да взема решения за своите деца.
3. Да информират семейството за всички решения, свързани с детето им и при необходимост го включват във вземането на такива решения.
4. Да общуват със семейство в дух на сътрудничество и взаимно уважение.
5. Да не използват служебните си отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с ученика.
6. Да осигуряват конфиденциалност на информацията и зачитат правото на семейството на личен живот, с изключение на случаи, нарушаващи правата на ученика. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на ученика е в риск.
7. Да информира семейството за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на ученика.
8. Да работят открито в случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, като споделят наблюденията си за ученика, за да помогнат на всички включени страни да вземат информирано решение. Стриктно да се въздържат от вземане на страна в конфликта.
9. Да имат ангажименти по разработването на правила за опазване на поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за ученика може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.16. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионални си задължения, педагогическите специалисти имат следните морални отговорности към колегите си:

1. Да изграждат и поддържат отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.
2. Да обменят информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на ученика.
3. Да работят за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията, и проява на нетърпимост към подобни действия.
4. Да проявяват уважение и коректност, като не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.
5. Да уважават мнението на колегите си и се съобразяват с правото им на личен живот.
6. Да предотвратяват конфликтни ситуации помежду си, като е недопустимо възникване на конфликт между тях в присъствието на външни лица.
7. Да представят честно, открито и аргументирано проблемите си пред своя пряк ръководител.
8. Да дават личен пример на учениците, а ръководителите — на своите подчинени със своето лично поведение и чувство за отговорност.
9. Да се отнасят отговорно към повереното им имущество.
10. Професионалното и личното поведение на учителите и служителите са несъвместими с корупционни прояви от всякакъв формат.

Чл.17. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионални си задължения, педагогическите специалисти имат следните морални отговорности към организационните структури - Община, РУО и МОН:

1. Педагогическите специалисти извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.
2. Педагогическите специалисти извършват административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.
3. Педагогическите специалисти и служителите отговарят на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълняват. При необходимост те пренасочват въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

Чл. 18. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, педагогическите специалисти имат следните морални отговорности към обществото:

1. Да предоставят висококачествени програми и услуги.
2. Да работят за създаване на сигурна обществена среда, в която ученикът да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.
3. Да работят за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.
4. Да оказват съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.
5. Да работят за утвърждаване авторитета на училището, като се въздържат от действия, които биха уронили престижа на професията.
6. Да работят в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на учениците и семействата им и се противопоставят на тези, които го нарушават.
7. Да опазват данните и личната информация за учениците и всички посетители на училището, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

Чл.19. За нарушение на правата си спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс педагогическите специалисти могат да се обърнат към Етичната комисия на ОУ „Васил Левски" при спазване на съответния ред определен от комисията.

## РАЗДЕЛ IV
## ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ

Чл.20. Да изграждат и поддържат отношения на уважение, доверие, толерантност и взаимопомощ при решаване на общи за училището дейности.

Чл.21. Да съдействат на учителите в тяхната образователна и възпитателна работа с учениците като:

1. Осигуряват съдействие за безопасна и здравословна среда в училище, която стимулира социалното, емоционалното и физическо развитие на учениците;
2. Спазват принципа на конфиденциалност на информацията за учители, служители, ученици и техните семейства;
3. При наличие на информация за условия и ситуации, които заплашват здравето и сигурността на учениците имат моралната отговорност да информират ръководството на училището;
4. Да не участват в дейности или отношения, които може да са в конфликт с интересите на училището.

Чл.22. За нарушение на правата си спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс непедагогическите специалисти могат да се обърнат към Етичната комисия на ОУ „Васил Левски" при спазване на съответния ред определен от комисията.

## РАЗДЕЛ V

# ДРУГИ ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ

Чл. 23. Педагогическите специалисти не могат да извършват образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава.
Чл. 24. Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване.
Чл.25. Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения. В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.
Чл.26. Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.
Чл.27. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения живот учителите, служителите и училищното ръководство следват поведение, което не уронва престижа на училището като:

1. Не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.
2. Стремят се да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си.
3. Спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представляват.
4. Не участват в скандални прояви, с които биха могли да накърнят престижа на училището или достойнството на другите.
5. Уважават и зачитат правото на мнение на останалите и спазват училищните разпоредби.
6. Поставят пред своя ръководител проблемите, с които се сблъскват в процеса на работата, спазвайки добрия тон и колегиални отношения.

Чл.28. Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал не допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да приемат подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, на техните решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.
Чл.29. Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал не могат да упражняват дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.
Чл.30. Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал не получават подаръци от ученици и родители по повод честването на празници или други поводи.
Чл.31. Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал трябва да извършват необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която са отговорни или им е известна. Те използват данните и документите в училище единствено по повод изпълнение на служебните си задължения и при спазване правилата за защита на информацията.

1. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го направи.
2. Бившите служители трябва да се въздържат от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

## РАЗДЕЛ VI
## ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИ

Чл.32. Семейството е доминиращ фактор, който осигурява условия за развитието на ученика. То трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения и да възпитава ученика в дух на отговорност, уважение, толерантност и не насилие.
Чл. 33. Родителите имат грижа да окуражават децата си активно да участват в училищния живот и да ги насърчават винаги да спазват общите правила.
Чл.34. Родителите приемат, че всички ученици са равни и имат еднакви права и задължения.
Чл.35. Родителите като част от училищната общност се стремят да работят в сътрудничество с учителите и ръководството на училището както в интерес на своето дете, така и в интерес на останалите ученици и училището като цяло.
Чл.36. Родителите нямат право да решават каквито и да е проблеми с чуждо дете в отсъствие на негов родител.
Чл.37. Родителите носят отговорност за поведението на децата си и ги учат сами да поемат отговорност за последствията от поведението им.
Чл.38. Родителите не злепоставят учителите и не изказват критика към тях в присъствие на децата си.
Чл.39. Родителите имат отговорност към поведението на децата си в интернет пространството. Те трябва да насочват децата си как резултатно да търсят информация в глобалната мрежа, как да я оценяват критически, как да развиват навици за общуване във виртуалното пространство и да наложат правила за пребиваване в него.
Чл.40. За нарушение на правата си спрямо нормите, записани в настоящия Етичен кодекс, родителите могат да се обърнат към Етичната комисия при спазване на съответния ред.

## РАЗДЕЛ VII
## ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Чл.41. В ОУ „Васил Левски" с. Ракево се определя механизъм за наблюдение, установяване на нарушения, докладването и предприемането на мерки по действието на Етичния кодекс на общността с цел да се гарантира спазването на неговите норми. Основните принципи за работа на този механизъм са законност, обективност, безпристрастност и демократичност.
Чл.42. Всеки участник в училищната общност има право да внесе сигнал в комисията по етика.
Чл.43. Нарушения на нормите на Етичния кодекс се установяват по писмени сигнали от всички членове на училищната общност и всички граждани при взаимоотношенията им с ОУ „Васил Левски" с. Ракево:

1. Устни сигнали могат да подават само учениците, съгласно разпоредбите на чл. 12 от настоящия кодекс.
2. Писмените сигнали се внасят в канцеларията на училището и се регистрират в регистър на жалби, сигнали, молби и предложения.

Чл.44. Училищната етична комисия не разглежда анонимни сигнали и жалби.
Чл.45. Всеки подаден сигнал за нарушение на нормите на Етичния кодекс от лица, работещи в ОУ „Васил Левски" с. Ракево се предава от служителя, входирал сигнала на:

1. Директора или председателя на Комисията по етика в зависимост от това до кого е адресиран сигналът, не по-късно от края на следващия работен ден.
2. Ако някое от посочените в предходната алинея отговорни лица отсъства, сигналът се получава съответно от заместващия със заповед директора или друг член на комисията по етика.
3. Лицето, заместващо директора е длъжно да го информира за всички подадени сигнали по време на неговото отсъствие.

4. В случай, че получеият сигнал е адресиран до директора на училището, той изпраща копие до комисията по етика за даване на становище съгласно нейните правомощия.

Чл.46. По всички сигнали за нарушаване на нормите на Етичния кодекс от педагогическите специалисти и непедагогическия персонал в училище, след произнасяне на становище от комисията по етика и в зависимост от степента на нарушението, директорът взема решение дали да се прилагат мерки по реда на Кодекса на труда - като работодател по силата на трудовите правоотношения. Когато директорът вземе решение за прилагане на мерки по реда на КТ за направено нарушение на Етичния кодекс на училищната общност, той издава мотивирана заповед за налагане на дисциплинарно наказание на нарушителя. Всички наложени дисциплинарни наказания за нарушения на нормите на Етичния кодекс могат да бъдат обжалвани от заинтересованите лица по съответния административен и/или съдебен ред.

## РАЗДЕЛ VIII
## КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.47. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава комисия по етика.

Чл.48. Членовете на комисията по етика се избират от Педагогическия съвет за срок най-късно в срок до 10 дни след приемане на Етичния кодекс.

1. В състава на комисията по етика се включват представители на педагогическия и непедагогически персонал.
2. Комисията по етика се състои от председател и 4 членове.
3. Членовете се избират за срок от една година.
4. Комисията по етика приема Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.
5. Комисията по етика осъществява дейността си по процедура, която е част от Етичния кодекс на училището.
6. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Общото събрание.

## РАЗДЕЛ IX
## ПРОЦЕДУРА ПРЕД КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА

Чл. 49. Депозиране на сигнал за нарушение на Етичния кодекс:

1. Когато в комисията по етика се получи сигнал за нарушаване на Етичния кодекс, комисията следва да се увери, че има достатъчно информация, която да даде възможност да бъде разгледан. Сигналът, оплакването или жалбата следва да съдържа :

- име и фамилия за физически лица, а за юридически лица - и БУЛСТАТ/данни за съдебната регистрация на молителя;
- адрес за контакт с молителя за физически лица, а за юридически лица седалище и адрес на управление;
- в какво се състои искането и изложение на обстоятелствата и мотивите, на които се основава жалбата;
- по възможност доказателства в подкрепа на жалбата - снимков или видеоматериал;
- подпис на лицето, което подава писмената жалба или на неговия пълномощник. За сигнали, подадени чрез писмо на електронната поща на училището се изисква валиден е-мейл адрес.
- сигнали, оплаквания и жалби се приемат само в писмена форма (чрез e-mail, писмо);
- неподписани или анонимни жалби не се разглеждат.

2. След получаването и регистрирането на сигнала председателят на комисията свиква заседание за неговото разглеждане в срок от седем дни.

3. На първото си заседание след получаване на сигнала комисията по етика разглежда същия и излиза с решение, дали да започне разследване и дали оплакването отговаря формално на обхвата на действие на Етичния кодекс.
4. Ако комисията установи, че получения сигнал не отговаря на формалните изисквания на Етичния кодекс, тя изпраща писмо на лицето, да отстрани нередностите в сигнала, като определя срок. Ако не бъдат отстранени посочените нередности, комисията го оставя без разглеждане.
5. Ако комисията установи, че сигналът формално не отговаря на обхвата на Етичния кодекс, тя го оставя без разглеждане и изпраща писмо на подателя с мотивите за своето решение.

Чл.50. Действия на комисията по етика при разследване на подаден сигнал:

1. Всеки сигнал за нарушение на Етичния кодекс е желателно да бъде придружен с доказателства. Ако липсват такива, комисията може да ги изисква като условие за разглеждане на случая.
2. Комисията връчва писмо на лицето, посочено в сигнала, като нарушител на кодекса, в което го запознава с него и го поканва в срок от 7 дни от връчване на писмото да представи писмен отговор, заедно с доказателствата, на които се позовава.
3. В случай, че лицето признае, че е действало в нарушение на Етичния кодекс, се изготвя предложение за мерките, които ще бъдат взети за поправяне на ситуацията.
4. В случай, че лицето, посочено за нарушител, отхвърли твърденията спрямо него, се насрочва заседание на комисията по етика, за изслушване на двете страни и вземане на окончателно решение по казуса.
5. когато комисията установи, че има нарушения на Етичния кодекс породени от недоразумения, временен афект или друга форма на непредумишлени действия тя предоставя възможност на страните да изяснят ситуацията и отношенията помежду си и да постигнат удовлетворително за тях приключване на случая. За развитието и приключването на случая комисията, в свое становище, уведомява писмено директора.
6. Когато комисията констатира извършването на груби нарушения на Етичния кодекс и/или отказ на страните да постигнат удовлетворително за тях приключване на случая, тя излиза със становище пред директора за предприемане на следващи мерки по него. В становището се посочват установените нарушения на Етичния кодекс, проведената от комисията работа по случая и резултатите от нея.
7. След приключване на проверката, подалият сигнала се уведомява писмено за резултата от нея.
8. когато прецени това за необходимо, Етичната комисия се самосезира за нарушение на Етичния кодекс. В този случай Председателят на Етичната комисия, стартира от името на комисията разглеждане на сигнал, към който се прилага процедурата, валидна за сигналите, оплакванията и жалбите от всяко друго физическо или юридическо лице.
9. Молителят може да оттегли жалбата си във всяко положение на процедурата до постановяване на Решението на Етичната комисия.
10. Оттеглянето става с писмено уведомление на молителя до Етичната комисия. Ако прецени, че обществения интерес налага това, Етичната комисия продължава разглеждането на сигнала служебно.

Чл.51. Директорът след запознаване със становището на Комисията по етика, като взема предвид всички факти и обстоятелства може да реши:

1. Да поиска от нарушителя да отстрани нарушението;
2. Да поиска гаранции от служителя, по отношение на бъдещо поведение;
3. Да поиска нарушителят да понесе отговорност, съгласно Правилник за дейността на училището или дисциплинарна отговорност, съгласно кодекса на труда;

Чл.52. За всяко свое заседание Комисията води протокол.

- На своето първо заседание комисията избира секретар, който да води протоколите от заседанията.
- Цялата документация на комисията се съхраняват от нейния председател.

- Комисията поддържа протоколна книга, входяща книга за регистрация на сигналите, изходяща книга за регистрация на кореспонденцията и класьор на издадените становища.

## ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият Етичен кодекс на училищната общност в ОУ „Васил Левски" е съставен съгласно разпоредбите на чл. 175 от ЗПУО.

§ 2. Етичният кодекс на училищната общност е актуализиран в началото на учебната 2025/2026 година.

§ 3. Неразделна част от настоящия кодекс е процедурата за докладване на нарушения и за предприемане на последващи мерки.

§ 4. При първоначално назначаване на длъжност в учебното заведение непосредственият ръководител е длъжен да запознае новоназначения служител с разпоредбите на този кодекс в тридневен срок от постъпването му на работа.

§ 5. Училищната общност в ОУ „Васил Левски" с. Ракево очаква от всички свои членове да приемат спазването на този Етичен кодекс като свое лично задължение.

§ 6. Всички ученици, педагогически специалисти, непедагогически персонал и родителите в училището се запознават с настоящия Етичен кодекс лично, срещу подпис в рамките на годишния инструктаж в началото на всяка учебна година.

§ 7. Отклоненията на нормите на настоящия кодекс водят до санкциите, предвидени в Закона за предучилищното и училищно образование, кодекса на труда и Правилника за дейността на ОУ „Васил Левски" с. Ракево.

§ 8. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.

## ПОВЕДЕНЧЕСКИ ЕТИКЕТ И СТАНДАРТИ ЗА РАБОТА С УЧЕНИЦИ И ГРАЖДАНИ

Поведенческият етикет е съвкупност от правила за подходящо и правилно поведение, които са разработени с оглед гарантиране закрилата на учениците и зачитане правата и достойнството на гражданите.

Поведенческият етикет се отнася за всички служители на ОУ „Васил Левски" с. Ракево. Отнасяйте се към всички ученици и граждани с уважение. Отнасяй се с другите така, както ти искаш да се отнасят към теб.

Проявявайте неутрална и честна позиция спрямо всички хора. Реализирайте поведение, лишено от пристрастия, честно и равнопоставено отношение към всички граждани.

Демонстрирайте външен вид и поведение, които да се отразят положително върху имиджа на училището. Начинът на обличане говори за нашето отношение. Носете облекло, подходящо на заеманата длъжност. Помнете, че това, което носите, се отразява на вашето настроение, на грижата, която полагате в работата си, и на реакцията на гражданите.

Отговаряйте осведомено и предоставяйте актуална и точна информация. Стремежът на служителите на училището да бъде максималното подпомагане на гражданите.

Поддържайте професионално отношение. Професионализмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно.

Насърчавайте работата в екип. Работата в екип е способността за съвместна работа за постигане на обща цел. Способността да се насочват личните постижения към организационни цели, е формулата обикновените хора да постигат необикновени резултати.

Спазвайте ангажиментите си. Помнете, че важен елемент от качественото обслужване на гражданите е посрещането на техните нужди и очаквания.

Отговаряйте навреме. Отделяйте на гражданите необходимото време.

Променяйте вашата организация. Старайте се всеки ден да установявате отлична работна етика и да намирате начини да участвате активно в работата на вашата организация. Духът на служителите е важен и зависи от максималните усилия на всички.

Създайте ваш собствен стил на обслужване на гражданите. Бъдете искрени и последователни по всяко време. Помнете, че личните ви качества се отразяват на стандартите, които създавате за самите себе си. Разликата между ефективно и неефективно обслужване на гражданите е въпрос на: КОМПЕТЕНТНОСТ, УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ, СЪПРИЧАСТНОСТ.

Задължавам се:

Да уважавам уникалността и потенциала на всеки ученик.

1. Да работя в най-добрия интерес на ученика.
2. В работата си в никакъв случай да не използвам физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на ученика.
3. Да уважавам и подкрепям семействата при отглеждане и възпитание на учениците.
4. Да уважавам колегите и да ги подкрепям и насърчавам в изпълнение на етичните правила (кодекс). Да поддържам висок стандарт на професионално повеление, като постоянно обогатявам знанията и уменията си.
5. Да служа като застъпник на ученика и семейството в общността и обществото.
6. Да спазвам етичните правила, заложени в този кодекс.

## ПРАВИЛНИК ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ при ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

Чл.1. Настоящият Правилник урежда реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност.

Чл.2. Организацията и дейността на комисията не може да противоречи на приетите в Република България закони и нормативни актове.
Чл.3. Под „нарушения на Етичния кодекс" по смисъла на този правилник се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- неспазване на действащото законодателство;
- неспазване на вътрешноучилищните документи;
- действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица;
- проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- прояви на накърняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на учебното заведение, допуснати в и извън училището;
- прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

Чл.4. Наблюдението и докладването на посочените в т. 3 нарушения да се извършват по две направления:

- вътрешно докладване - от педагогическия и непедагогическия персонал;
- външно докладване - от родители, граждани, представители на институции и фирми.

Чл.5. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник - регистър.
Чл.6. Регистрираните сигнали се разглеждат от комисията по етика в училището, назначена със заповед на директора.
Чл.7. комисията по етика се състои от председател и 3 члена, един от които е член на непедагогическия персонал, избрани поименно от педагогическия съвет за срок от една година. комисията е в състав:

Председател: Десислава Цветкова старши учител прогимназиален етап;
Членове:

1. Галина Илиева - учител начален етап;
2. Валя Туртанска - психолог;
3. Нели Иванова — ЗАС.;
4. Райна Любенова – родител.

Чл.8. Председателят на комисията по професионална етика:

- организира и ръководи работата на комисията;
- насрочва и ръководи заседанията на комисията по етика и определя дневния им ред;
- подписва изходящата кореспонденция на комисията по етика;
- определя членовете на Комисията по етика за извършване на проверки по случаите при необходимост;

Чл.9. При освобождаване на мястото на председателя или член на комисията, то се заема от член на училищната общност, избран на заседание на Педагогическия съвет, до края на текущия мандат.
Чл.10. Мандатът на член на комисията се прекратява предсрочно:

- по негово искане;
- с решение на комисията в случай на несъвместимост;
- при трикратно отсъствие от заседания на комисията по неуважителни причини.

Чл.11. При прекратяване на мандата на член от комисията мястото му се заема от следващия по брой гласове, предложен за член на Етичната комисия.
Чл.12. Членовете на комисията не разгласяват и не се възползват за свое или чуждо облагодетелстване от информацията, която им е станала известна при осъществяване на тяхната дейност.
Чл.13. комисията по етика за изясняване на обстоятелствата по подаден сигнал може:

- да изслушва авторите на сигналите или служителите, срещу които се води проверката;
- да събира допълнителна информация от компетентните органи и институции;

- да събира, обобщава и анализира всички необходими доказателства (вкл. взема писмени обяснения от участниците в случая).

Чл.14. Етичната комисия се произнася с определения, решения и препоръки, като:

- установява извършено нарушение на Етичния кодекс и постановява прекратяване на нарушението;
- установява, че не е извършено нарушение на Етичния кодекс и оставя сигнала без уважение; - прекратява процедурата при оттегляне на жалбата;
- издава препоръки и други предписания за приложение на Етичния кодекс. Чл. 15. Решението на Етичната комисия съдържа следната информация:
- дата и място на заседанието на Етичната комисия;
- състав на Етичната комисия;
- инициатора на жалбата;
- предмета на жалбата;
- дата на регистриране на жалбата;
- фактическата обстановка и съответния текст на Етичния кодекс, които са били анализирани; . взетото решение/санкция и мотивите за него; . срока за изпълнение на решението.

Чл.15. Комисията по етика депозира становището си по разгледания сигнал пред директора на образователната институция.

Чл.16. Заседанията на комисията по етика се свикват и провеждат при спазване на следния ред:

- Председателят свиква членовете на Комисията на заседание, като определя деня, часа, мястото и дневния ред, най-малко седмица преди определената дата;
- Необходимият кворум за легитимност на заседанието е 2/3 от състава на комисията;
- Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1;
- На заседанията се водят протоколи с резюме на проведените дебати и взетите решения, подписани от председателя. Към протокола се прилагат и обсъжданите жалби, становища и други материали;
- Препис от протоколите, подписани от председателя, се предоставят в седем дневен срок на директора на институцията;
- Присъствие на външни лица на заседанията се допуска след предварително съгласуване с членовете на комисията.
- По поставените за обсъждане в хода на заседанието въпроси, невключени в предварително определения дневен ред, решение се взема след отделно гласуване за допълване на дневния ред.

Чл.17. Комисията взема решения с явно гласуване, освен в случаите, при нарочно взето решение от Комисията по етика за тайно гласуване.

Чл.18 Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

Чл.19. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

Чл.20. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

Чл.21. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети дисциплинарни мерки по кодекса на труда.

Чл.22. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

Чл.23. За случаи, които не са уредени от настоящия правилник, се прилагат законите в Република България.

Чл.24. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящия Правилник.

Чл.25. Документация и архив

1. Комисията по етика разработва и съхранява следната собствена документация:

1.1. Списък на членовете на комисията по етика, съдържащ информация за длъжност, адрес и телефон за контакт.

1.2. Писмени стандартни процедури за разглеждане на жалби при:

- недобросъвестни действия на членовете на институцията;
- недобросъвестни действия срещу членовете на институцията;
- недобросъвестни действия между членовете на институцията.

1.3. Протоколите от заседанията и приложените към тях материали.

1.4. Материали за обучение по проблемите на училищната етика.

2. След изтичане на мандата, председателят предава архива на новоизбрания председател на комисията по етика.

Запознати: